

SEJARAH DEWAN MUSLIMAT PAS DAN
SUMBANGANNYA DALAM POLITIK MALAYSIA:
SUATU KAJIAN DI KUALA TERENGGANU

MOHD SOUD BIN SAID @ MAT ALI

Desertasi ini adalah bagi memenuhi syarat
Bahagian II Kursus dan Desertasi

JABATAN SEJARAH DAN TAMADUN ISLAM
BAHAGIAN PENGAJIAN USULUDDIN
AKADEMI PENGAJIAN ISLAM
UNIVERSITI MALAYA
50603 KUALA LUMPUR
1999

Perpustakaan Universiti Malaya

A510573712

SUMBANGSIH

Teramat istimewa buat Ayah dan Ibu yang disayangi, segala pengorbananmu tidak akan luntur dalam ingatan dan doaku. Semoga rahmat dan nikmat Allah S.W.T akan sentiasa mengalir dalam hidupmu di dunia dan akhirat.

Untuk isteri tersayang Wan Safinah binti Wan Abdullah, terima kasih diucapkan atas segala dorongan, semangat dan kasih sayang yang diberikan, semoga berkekalan hingga akhir hayat.

Buat kakak-kakak, adik dan ipar-duai, terima kasih juga diucapkan semoga tunjuk ajar yang diberikan itu akan menjadi panduan hidup ini.

Untuk anak kesayanganku, Muhammad dan Luqmanul Hakim dan Syaima' semoga kamu menjadi anak yang soleh sebagai bekalan ummi dan abah di hari pembalasan.

PENGHARGAAN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، الحمد لله محمدًا كثيرًا طيبًا وانا مباركا فيه، أشهدك لا اله الا الله
وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو الاول بلا بداية والآخر بلا نهاية، وأشهدك محمدًا الرسول الله
عبده ورسوله، بلغ الرسالة وأدى الأمانة ونصح الأمة وسماه في الدنيا من جهادها أما بعد :

Alhamdulillah segala puji-pujian untuk Allah S.W.T. Bersyukur ke Hadrat Ilahi dengan rahmat dan kurnia-Nya memungkinkan bagi penulis untuk menyiapkan latihan ilmiah ini walaupun terdapat beberapa kelemahan. Sebagai makhluk kelemahan dan kekurangan semestinya ada dan berlaku. Allah S.W.T. sahajalah yang bersifat sempurna dan lengkap buat selamalamanya.

Di ruangan yang berharga ini, penulis ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan jutaan terima kasih khas buat penyelia dan pembimbing penulis, Yang Berbahagia Prof. Madya Wan Yahya bin Wan Ahmad, di atas kesudiannya yang sanggup mengorbankan tenaga dan masa beliau demi untuk memberi tunjuk ajar dan nasihat yang berguna dan berharga sepanjang penulis menyiapkan desertasi ini. Pengorbanan dan sumbangan beliau akan terus dikenang sepanjang hayat penulis. Penulis juga mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua pensyarah Fakulti Usuluddin terutamanya pensyarah di Jabatan Sejarah dan Tamadun Islam yang telah mencurahkan ilmunya kepada penulis sepanjang pengajian ini. Jasa pensyarah semua tetap akan dikenang sehingga akhir hayat ini.

Sejambak kasih buat ayah dan bonda, Haji Said bin Mamat dan Hajjah Nik binti Embong. Kasih kalian berdua menambat hati anakanda, rintihan di kala senja dan semangat ingin melihat anak berjaya Berbaur antara dua... kan tetap anakanda bela hingga ke akhir noktahnya. Pengorbanan dan semangat yang dicurahkan oleh ayah dan bonda tetap anakanda hargai dan kenang sepanjang hayat. Dengan berpandukan kepada dorongan dan semangat yang diberikan itu, menjadikan aku seorang insan yang menghargai ilmu dan mengerti erti pengorbanan seorang ibu dan ayah. Segala jasa dan pengorbananmu tak dapat ku balas walaupun dengan segunung emas dan selaut intan. Semoga Allah S.W.T. akan mencurahkan rahmat dan nikmat kepadamu sepanjang hayat di dunia dan juga akhirat.

Dikesempatan ini juga, penulis ingin mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih buat isteri tersayang Wan Safinah bt. Wan Abdullah yang telah banyak memberi dorongan, semangat dan kasih sayang kepada penulis dalam menyiapkan disertasi ini. Dorongan dan kasih sayangmu tetap menjadi pembakar semangatku untuk terus berjuang mengejar kejayaan hingga ke penghujung hayat ini. Disamping itu sekuntum kasih sayang buat Muhammad, Luqmanul Hakim dan Syaima' yang telah memberi ketenangan buat abah, ketawa-hilai dan tangis kalian dapat menghilangkan dan mengubati segala keletihan dan kesusahan sepanjang abah menyiapkan latihan ini. Semoga kamu menjadi anak-anak yang soleh dan berjaya di dunia dan akhirat.

Di ruangan ini juga diucapkan ribuan terima kasih buat kakak-kakak, adik dan ipar-duai di atas dorongan, semangat dan sokongan yang diberikan selama ini. Semoga Allah S.W.T. sentiasa mencurahkan rahmat dan nikmat-Nya buat kalian. Disamping itu tidak lupa juga diucapkan ribuan terima kasih buat teman setia Rozalie Hj. Zahari, Khairul Azmi Chik, Abd. Zaman Bakri Muhammad dan Lutfi Mustaffa yang banyak memberi pertolongan dan sokongan dalam membantu penulis sepanjang menyiapkan desertasi ini. Semoga persahabatan ini terus kekal di bawah rahmat dan nikmat Allah S.W.T. sehingga akhir hayat.

Seterusnya diucapkan jutaan terima kasih kepada Hajjah Fatimah Ismail, Hajjah Aminah Muhammad, Hajjah Shamsiah Abu Bakar, Maswati Abd. Aziz, Rahimah Muda, Ust. Wan Sukairi Wan Abdullah, Faizuri Abd. Latiff, Ust. Hj. Mahmood Sulaiman dan Saudara Zakaria Dagang di atas kerjasama yang diberikan oleh kalian dalam membantu penulis mendapatkan data-data dan maklumat-maklumat dalam menyiapkan kajian ilmiah ini. Tanpa kerjasama dari pihak kalian nescaya penulis tidak dapat menyiapkan desertasi ini. Semoga Allah S.W.T. memberkati segala pengorbanan dan kerjasama yang diberikan itu.

Seterusnya ribuan terima kasih juga diucapkan kepada pihak Perpustakaan Nilam Puri, Perpustakaan Awan Negeri Terengganu, ARKIB Cawangan negeri Terengganu dan Pejabat Kaji Selidik negeri Terengganu yang telah memberi bantuan dan pertolongan kepada penulis untuk mendapatkan data-data dan maklumat yang diperlukan dalam menyiapkan

desertasi ini. Disamping itu diucapkan juga ribuan terima kasih kepada semua individu dan agensi yang terlibat memberi sumbangan dalam menyiapkan desertasi ini.

Untuk rakan-rakan seperjuangan dalam sesi 1997/1998, segala kenangan pahit manis yang telah kita sama-sama lalui akan tetap terpahat di ingatan ini. Semoga persahabatan kita berkekalan dan mudah-mudahan hidup kita sentiasa mendapat rahmat dan keberkatan dari Allah S.W.T.

Akhirnya, penulis mengharapkan agar kajian ini diradhai oleh Allah S.W.T. dan diberkatinya selalu. Semoga ia menjadi panduan buat generasi akan datang. Dan semoga ia juga menjadi salah satu sumbangan penulis dalam menaikan martabat Islam dan penganutnya.

اللهم ربّي الخفري ولوالدي وارحمهما كما ربياني صغيرا
اللهم ربنا هبنا من ذنوبنا ونورنا كما قرّناهم واجعلنا للمتقين إماما
اللهم ربنا انكنا في الدنيا سمعة وفي الآخرة سمعة وناجنا من النار... آمين يا رب العالمين
اقول قول عزرا واستغفر اللهم لي ولكم ولجميع المسلمين والعلماء والوزراء والوزراء من الاعضاء منهم والاموال
والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته
والله اعلم

Sekian, wassalam.

Mohd Soud bin Haji Said @ Mat Ali,
214 Jalan Panji Alam,
Kampung Gong Tok Nasek,
21100 Kuala Terengganu,
Terengganu, Darul Iman.
Tel : 09-6246797.
E-mail : soudsafinah@hotmail .com.

1 Ramadhan 1420 Hijriah.

9 Disember 1999 Masihi.

ABSTRAK

Tajuk: SEJARAH DEWAN MUSLIMAT PAS DAN SUMBANGANNYA DALAM POLITIK MALAYSIA; SUATU KAJIAN DI KUALA TERENGGANU. Nama penulis: MOHD SOUD BIN SAID @ MAT ALI. Kajian ilmiah ini menjurus dan menyentuh tentang aspek sumbangan Dewan Muslimat PAS kepada masyarakat di bawah tajuk : Sejarah Dewan Muslimat PAS dan Sumbangannya Dalam Politik Malaysia; Suatu Kajian Di Kuala Terengganu. Penulis menfokuskan kajian ini kepada Dewan Muslimat PAS Kawasan Kuala Terengganu, ini kerana ia boleh memberi kesan yang lebih mendalam dalam kajian ini.

Penulis memilih tajuk ini disebabkan ingin mengkaji sumbangan Dewan Muslimat PAS khasnya di kawasan Kuala Terengganu. Secara keseluruhannya penulis cuba memerhati dan mengetahui sejauhmanakah Dewan Muslimat PAS Kawasan Kuala Terengganu mencurahkan sumbangannya dalam memastikan anggota masyarakat sentiasa maju dan membangun, samaada dari sudut agama, sosial, pendidikan, ekonomi dan politik. Tidak dinafikan bahawa tenaga muslimat amat penting dalam membangunkan masyarakat, ini terbukti di sepanjang titian sejarah bahawa ia memberi sumbangan besar terhadap pembangunan dan ketamadunan masyarakat.

Penulis membahagikan kajian disertasi ini kepada lima bab, setiap bab mempunyai beberapa pecahan. Bab Satu, iaitu bab pendahuluan. Pada bahagian ini penulis menyentuh latarbelakang masalah, iaitu sejarah ringkas penubuhan PAS bermula daripada detik bersejarah pengharaman pertubuhan-pertubuhan Islam sebelum daripadanya sehingga kepada tertubuhnya ia. Kemudian penulis membincangkan mengenai dasar yang menjadi pengangan PAS dan matlamat perjuangan serta pentadbirannya. Mengenai pentadbiran PAS, penulis menerangkan secara terperinci bermula daripada pentadbiran PAS pusat, kemuadian pentadbiran PAS negeri, kemudian pentadbiran PAS kawasan dan seterusnya pentadbiran PAS cawangan. Dalam bab ini juga penulis menerangkan tentang pengertian tajuk, objektif penyelidikan, metodologi penulisan dan sistematik penulisan.

Seterusnya dalam Bab Dua penulis menyentuh mengenai Islam mengangkat martabat wanita, hak wanita dalam politik menurut Islam, pandangan PAS mengenai wanita dalam politik dan latarbelakang tempat yang dikaji, iaitu negeri Terengganu termasuklah Kuala Terengganu. Disentuh juga mengenai perkembangan politik Terengganu selepas Merdeka, lokasi negeri, penduduk dalam negeri. Tidak ketinggalan disentuh juga mengenai perkembangan ekonomi masyarakatnya, cara pentadbiran yang dilaksanakan. Seterusnya penulis juga menyentuh mengenai sejarah perkembangan Islam di negeri itu bermula dari awal kedatangan Islam hinggalah hari ini, termasuk juga perkembangan pendidikan Islam.

Dalam Bab Tiga pula, penulis menyentuh mengenai landasan teori, iaitu sejarah penubuhan Dewan Muslimat PAS bermula dengan Dewan Muslimat PAS Pusat, kemudian Dewan Muslimat PAS Negeri Terengganu dan diakhiri dengan Dewan Muslimat PAS Kawasan Kuala Terengganu. Dalam bab ini juga penulis menyentuh mengenai matlamat penubuhan Dewan Muslimat PAS, dasarnya dan pentadbiran serta tugasnya. Semasa menyentuh mengenai pentadbiran dan tugas Dewan Muslimat PAS, penulis mengupas dengan bermula dari pusat sehinggalah ke Muslimat Cawangan.

Bab Empat pula, penulis menyentuh berkenaan sejauhmanakah sumbangan Dewan Muslimat PAS Kuala Terengganu dalam bidang politik, sosial, pendidikan dan ekonomi. Disamping itu dalam aspek politik pula penulis cuba menyentuh mengenai sumbangannya dalam memberi kefahaman politik Islam kepada masyarakat. Disamping itu juga dalam bahagian ini penulis menyentuh sejauh manakah peranan Dewan Muslimat PAS Kawasan Kuala Terengganu dalam memberi pandangan atau membetulkan kerajaan dan sumbagannya dalam pilihanraya. Selain dari itu penulis juga menyentuh mengenai kesedaran politik dikalangan muslimat dalam kawasan Kuala Terengganu, apakah cara ia menambah ahli. Dalam aspek sosial penulis menyentuh mengenai sumbangan Dewan Muslimat PAS Kawasan Kuala Terengganu dalam menjalin hubungan anggota masyarakat, membina masyarakat yang sihat, kebajikan kepada masyarakat dan melahirkan masyarakat yang cemerlang. Di dalam aspek pendidikan pula, penulis menyentuh mengenai sumbangannya dalam mentarbiyah rohani masyarakat, menjelaskan fahaman Islam dan memberi pendidikan Islam.

Manakala dalam bidang ekonomi penulis menyentuh mengenai ekonomi Dewan Muslimat PAS Kawasan Kuala Terengganu dan sumbangannya dalam menjana ekonomi masyarakat dan analisa daripada semua program yang telah dijalankan.

Akhir sekali Bab Lima ialah penutup. Bahagian ini penulis membuat kesimpulan daripada kajian yang dilakukan. Disamping itu dimuatkan juga beberapa kritikan dan saranan yang dikira perlu untuk Dewan Muslimat PAS Kawasan Kuala Terengganu dalam memajukan lagi gerakannya.

ABSTRACT

Title: SEJARAH DEWAN MUSLIMAT PAS DAN SUMBANGANNYA DALAM POLITIK MALAYSIA; SUATU KAJIAN DI KUALA TERENGGANU.
Writer name: MOHD SOUD BIN SAID @ Mat Ali. This research is about the contribution of Dewan Muslimat PAS to the society under the title of : Sejarah Dewan Muslimat PAS dan Sumbangannya dalam Politik Malaysia (The History of Dewan Muslimat PAS and its Contribution to the Malaysian Politic). The study takes place in Kuala Terengganu. The writer focus this research to the Dewan Muslimat PAS of Kuala Terengganu because he believes it can give greater impact in this study.

The writer chooses this title because he wants to study the contribution of Dewan Muslimat PAS especially in Kuala Terengganu. As a whole, the writer tries to learn how far the Dewan Muslimat PAS of Kuala Terengganu has contributed in making sure each individual in the society will always continue to advance and prospers from all aspect including the religious, social, educational, economical and political aspect. It is beyond doubt that through history women have played an important role in the culture and advancement of society.

The writer divides this research into five chapters. Each chapter is futher divided into a few parts. The first chapter is the Preface. In this chapter the writer touches upon the background of the problem which is a short history about the establishment of PAS starting from the prohibition of the

Islamic Organization until PAS was established. Then the writer discuss about PAS policy, its vision and administration. The writer then writes in detail regarding PAS governing starting from PAS Headquarters (PAS Pusat) followed by the state, area and division. He also explains about the title, objective study, methodology and system of the study.

Chapter two touch upon how Islam raises women's morale and he also writes on women's right in politic from Islamic point of view. How PAS see regarding women in politic and the background of the place studied that is the State of Terengganu including Kuala Terengganu. He also touches upon the political situation in Terengganu after independence, state location, it's people, it's economy and how its government rules. He also writes on the history of how Islam started until now in Kuala Terengganu including the advancement of Islamic education.

In chapter three the writer expands on the history of the establishment of Dewan Muslimat PAS starting from Dewan Muslimat PAS Pusat followed by Dewan Muslimat PAS of the state and then by Dewan Muslimat PAS of Kuala Terengganu. He also touches upon the vision of Dewan Muslimat PAS, its policy, governing and its role.

In chapter four, the writer writes about how far the Dewan Muslimat PAS contribute in the aspect of politic, social, education and economy. In the political aspect the writer touches upon the contribution of Dewan Muslimat PAS in trying to educate people on Islamic politic. The writer also elaborates

on how the Dewan Muslimat PAS give comments and criticism as a way to guide the government towards better ruling and also the Dewan Muslimat PAS part in the Elections. He also writes on the political awareness of the Muslimat in Kuala Terengganu and how they increase their members. In the social aspect, he touches upon the contribution of Dewan Muslimat PAS in creating a close relationship between members of the society, setting up a healthy society and taking care of the welfare of the society. In the educational aspect he writes about Dewan Muslimat PAS contribution in strengthening the soul of the members of the society while explaining Islamic ways and teaching Islam. While in the economic aspect the writer touches upon the economy of the Dewan Muslimat PAS of Kuala Terengganu and its contribution in strengthening the economy of the society and an analysis of all the programme which they have done.

Lastly, chapter five is the ending. It tells about the overall idea of the research. It also gives a few comments and suggestion which he considers important for the Dewan Muslimat PAS to improve and achieve more in the time to come.

TRANSLITERASI

Bagi tulisan yang menggunakan perkatana-perkataan Arab dalam penulisan ini, ejaannya berpandukan kepada transliterasi berikut :

Arab	Rumi	Arab	Rumi	Arab	Rumi
ا	A	ز	Z	ق	Q
ب	B	س	S	ك	K
ت	T	ش	Sy/sh	ل	L
ث	Th	ص	S	م	M
ج	J	ض	D	ن	N
ح	H	ط	T	و	W
خ	Kh	ظ	Z	ه	H
د	D	ع	'	ي	Y
ذ	Dh	غ	Gh		
ر	R	ف	F		

1. Pendek	2. Panjang	3. Diftong
اَ a	اَ ā	اَ ay
اِ i	اِ ī	اِ aw
اُ u	اُ ū	

SENARAI SINGKATAN

S.W.T.	:	Subhanahu Wataala.
S.A.W.	:	Sallallahu Alaihi Wassalam.
PKMM	:	Parti Kebangsaan Melayu Malaya.
API	:	Angkatan Pemuda Insaf.
AWAS	:	Angkatan Wanita Sedar.
PETA	:	Pembela Tanah Air.
BATAS	:	Barisan Tani Malaya.
PAS	:	Parti Islam Se Malaysia.
BN	:	Barisan Nasional.
UMNO	:	United Malays National Organisation.
MCA	:	Malaysian Chinese Association.
MIC	:	Malaysian Indian Congress.
t.t.	:	Tanpa tarikh.
t.pt.	:	Tanpa pencetak.
t.p.	:	Tanpa pengarang.
t.h.	:	Tanpa halaman.
cet.	:	Cetakan.
bil.	:	Bilangan.
juz.	:	Juzu'.
jil.	:	Jilid.
H.	:	Hijrah.
M.	:	Masihi.
Sdn. Bhd.	:	Sendirian Berhad.

hal.	:	Halaman.
terj.	:	Terjemahan.
ibid.	:	Ibiden.
op.cit.	:	Opera citato (Dalam karya tersebut)
Prof.	:	Profesor.
Dr.	:	Doktor.
Hj.	:	Haji.
Hjh.	:	Hajjah.
b.	:	Bin.
bt.	:	Binti.
Us.	:	Ustaz.
Utz.	:	Ustazah.
YB.	:	Yang Berhormat.
YDP.	:	Yang Di Pertua.
ADUN	:	Ahli Dewan Undangan Negeri
DUN	:	Dewan Undangan Negeri
PASTI	:	Pusat Asuhan Tunas-tunas Islam.
DYMM	:	Duli Yang Maha Mulia.

DAFTAR ISI

KANDUNGAN	HALAMAN
Halaman tajuk	
Halaman pengesahan	
Sumbangsih	
Penghargaan	i
Abstrak	v
Abstract	ix
Transliterasi	xii
Senarai Singkatan	xiii
Daftar isi	xv
Senarai Lampiran	xix

BAB I

PENDAHULUAN

I. Penubuhan PAS	6
1. Sejarah Penubuhan	6
2. Dasar Perjuangan	11
3. Matlamat Perjuangan	12
4. Struktur Pentadbiran PAS :	15
Pentadbiran PAS Pusat	15

	Pentadbiran PAS Negeri dan Wilayah	17
	Pentadbiran PAS Kawasan	18
	Pentadbiran PAS Cawangan	19
II.	Pengertian Tajuk Dan Rumusan Masalah	20
III.	Objektif Penyelidikan	24
IV.	Metodologi Penyelidikan	26
	Metod Pengumpulan Data	26
	Metod Analisa Data	27
V.	Sistemetika Penulisan	28

BAB II

HAK WANITA BERPOLITIK MENURUT ISLAM

I.	Islam Menggangkat Martabat Wanita	32
II.	Hak Wanita Dalam Politik Menurut Islam	35
III.	Pandangan PAS Mengenai Wanita Dalam Politik	43
IV.	Kefahaman Politik Dikalangan Wanita di Kuala Terengganu	46
V.	Negeri Terengganu	48
	Keadaan Politik Terengganu Selepas Merdeka	51
	Lokasi dan Penduduk	59
	Pentadbiran negeri Terengganu	62
	Perkembangan Islam.	63
	Perkembangan Pendidikan Islam.	67
	Dakwah.	72

BAB III

SEJARAH DEWAN MUSLIMAT PAS

I..	Sejarah Penubuhan	75
	Dewan Muslimat PAS Pusat	75
	Dewan Muslimat PAS Negeri Terengganu	77
	Dewan Muslimat PAS Kawasan Kuala Terengganu	84
II.	Matlamat Penubuhan	97
III.	Dasar Dewan Muslimat PAS	98
IV.	Pentadbiran Dan Tugas Dewan Muslimat PAS	99
	Pentadbiran Pusat	99
	Pentadbiran Negeri	101
	Pentadbiran Kawasan	104
	Penyelaras Muslimat DUN	106
	Pentadbiran Muslimat Cawangan	107

BAB IV

SUMBANGAN DEWAN MUSLIMAT PAS DALAM POLITIK MALAYSIA

I.	Bidang Politik	110
	Kefahaman Politik Islam	111
	Menyuarakan Pandangan kepada Kerajaan	115
	Pilihanraya	117

	Kesedaran Politik Dikalangan Muslimat K. Terengganu	125
	Menambah Ahli PAS	126
II.	Bidang Sosial	128
	Menjalin Hubungan Anggota Masyarakat	129
	Membina Masyarakat Yang Sihat	134
	Kebajikan Kepada Masyarakat	137
	Melahirkan Masyarakat Yang Cemerlang	140
III.	Bidang Pendidikan	142
	Pentarbiyahan Rohani	144
	Menjelaskan Fahaman Islam	149
	Memberi Pendidikan Islam	154
IV.	Bidang Ekonomi	157
	Menjana Ekonomi Masyarakat	159
V.	Analisa Daripada Aktiviti-Aktiviti Yang Dijalankan	162

BAB V

PENUTUP

I.	Kesimpulan	165
II.	Kritikan	179
III.	Saranan	183

BIBLIOGRAFI

LAMPIRAN

SENARAI LAMPIRAN

- LAMPIRAN 1 : Panatia Penaja Penubuhan Pertubuhan Ulama' SeMalaya.
- LAMPIRAN 2 : Carta Pentadbiran PAS Pusat.
- LAMPIRAN 3 : AJK Kerja PAS Pusat sesi 1999-2001.
- LAMPIRAN 4 : Struktur Pentadbiran PAS Negeri atau Wilayah.
- LAMPIRAN 5 : AJK Perhubungan Negeri atau Wilayah.
- LAMPIRAN 6 : Jawatankuasa Harian PAS Negeri atau Wilayah.
- LAMPIRAN 7 : Jawatankuasa Dewan Ulama, Pemuda dan Muslimat.
- LAMPIRAN 8 : Nama Raja-Raja Negeri Terengganu.
- LAMPIRAN 9 : Keluasan Setiap Jajahan dan Bilangan Penduduknya.
- LAMPIRAN 10 : Sekolah Menengah Agama Negeri Terengganu.
- LAMPIRAN 11 : AJK Kerja Dewan Muslimat PAS Pusat sesi 1999- 2001.